

SHAMROCK

FINNISH-IRISH SOCIETY RY • 3/2020

**HYVÄÄ RUOKAA JA
PAREMPAA SOITTOA:**

piknik!

SISÄLTÖ

Aurinkoinen Bloomsday	3
Ensimmäistä kertaa yhdessä: Fine Gael ja Fianna Fail	4
Rolf Johansson on poissa	5
Isä, poika ja petollinen nainen	6
Ruokaa ja hurjaa menoa	9
Järjestömmä tulevia tapahtumia	11
Juttutupa soikoon!	12

TOIMITUS

Päätoimittaja Matti Sovijärvi

Toimitussihteeri Seppo Nousiainen

Ulkoasu Elena Räsänen, Offsetpaino L. Tuovinen Ky

ILMOITUKSET

Seppo Nousiainen (seppo.nousiainen@welho.com)

ISSN 0783-6775

Offsetpaino L. Tuovinen Ky

Kuopio 2020

www.tuovinen.eu

KANNEN KUVA

Piknikin muusikot,
Vesku ja Spede vauhdissa.
Matti Sovijärvi

Ei vielääkään Irlantiin

Lokakuulle suunniteltu seuramme Irlannin matka on jälleen siirretty. Irlanti ei päätöstä tehtäessä kuulunut niin sanottuihin vihreisiin maihin, joihin matkustaminen olisi käynyt niin kuin ennen vanhaan.

Matkaa ei kuitenkaan peruuteta, vaan se siirretään viruksen jälkeiseen aikaan ensi keväälle. Varaa siis kevääksi rahaa reilut tuhat euroa ja ole valmis lähtemään parhaassa mahdollisessa seurassa Vihreälle saarelle, kunhan Irlanti on vihreä maamme viranomaistenkin mielestä, kunhan saamme vihreää valoa.

Matkaohjelma on edelleen mitä kiinnostavin. Erityinen paino on vihreä saaren pohjoisissa osissa.

KUKAAN EI TIEDÄ

Maailmaa tämän vuoden keväällä ja kesällä koetellut korona-virus on muuttanut lyhyessä ajassa meidän eurooppalaisten arkielämää enemmän kuin mikään muu, sotia lukuunottamatta. Historiallinen vertailukohta löytynee noin sadan vuoden takaisesta espanjantaudista tai keskiajan ruttoepidemioista. Silloinkin ihmiset eristäytyivät toisistaan ja silloinkin tauti kohteli ihmisiä tavattoman epäoikeudenmukaisesti. Rikkaimmat eristäytyivät kartanoihin, köyhät kuolivat liikaisten kaupunkien loukoissa.

Terveydenhuollon tavaton kehittyminen on onneksemme muuttanut tautien vaikuttavuutta. Ruttoon kuoli jopa kolmannes kansalaisista, pahimmissa keskittymissä jokseenkin kaikki. Espanjantauti tappoi paljon enemmän ihmisiä kuin ensimmäinen maailmansota. Nyt korona on asiansa hyvin hoitaneessa Suomessa vienyt reilut 300 ihmistä, alle yhden kymmenestä tuhannesta, vähän enemmän kuin liikenneonnettomuudet. Yhdysvalloissakin pandemiaa kuolleiden osuus on "vain" kymmenkertainen Suomeen verrattuna, Irlannissa viisinkertainen.

Mutta korona muuttaa maailmaa. Se tuntuu etenkin Suomen ja Irlannin kaltaisissa, syrjissä valtavylistä olevissa maissa. Korona on sulkenut ovet: katsomot, satamat, lentokentät, rajanylityspaikat. Kulttuurin, matkailun ja monet muut ihmisten liikkumisesta ja kokoontumisesta riippuvat toiminnat ovat lähes pysähtyneet ja niiden tuottajat jääneet ilman toimeentulon edellytyksiä. Kukaan ei tiedä kauanko ovet ovat kiinni. Meidän yhteinen matkamme Irlantiin jää siis toteutumatta tänä syksynä.

Kukaan ei myöskään tiedä mitä tästä kaikesta seuraa vuosien ja vuosikymmenten aikana. Voimme olla varsin varmoja siitä, että hyvää se ei ole – etätöiden yleistymistä lukuun ottamatta.

MATTI SOVIJÄRVI

Päätoimittaja

NOBODY KNOWS

During this year the covid-pandemic has changed our European every day lives more than anything else in a shorter period of time than anything else, except the wars. There are a few comparisons: the Spanish flu killed a hundred years ago far more people than the First World War, the plagues of the Middle Ages were even more horrible killing up to 30 per cent of the population, in some regions almost everybody.

The pandemics were horribly unjust, often killing most of the poor while the rich were in their mansions telling stories to each other.

Modern health care has changed the risk of death radically. In Finland, where the battle against the pandemic has been administered rather cleverly, less than one person in ten thousand has died because of the virus. Even in the United States the figure is "only" ten times higher than in here, in Ireland five times - nothing compared with the flus and the plagues of yesterday.

However, the pandemic changes the world. In countries like Ireland and Finland, on the outskirts of Europe the impact is felt strongly. The doors have been closed: in theatres and in other venues, in harbours and airports. The borders between European countries are now real borders, after decades of free travel. The people earning their living in tourism or arts are losing their means of living. And nobody knows how long the doors will be closed. We, too, must postpone the already planned voyage to Ireland, and spend October at home.

The effects of the virus during next years and decades are unknown, too. They will be negative, that much we know already. The only positive thing is the changing work-place.

MATTI SOVIJÄRVI

The Editor

KESÄKUUN KUUDESTOISTA, *Bloomsday!*

Frank Boyle (oik) ja Brendan Humphries toivat helsinkiläiselle sisäpihalle elävän Ulysseksen, englanniksi - vai pitäisikö sanoa dubliniksi. Kuulijoita oli kymmenittäin, Suomen suvessa, Helsingin helteessä.

Irlantilaisen ja oikeastaan koko eurooppalaisen kirjallisuuden kivijalka on James Joycen Ulysses, jonka tapahtumat kaikki ajoittuvat vain yhteen päivään, kesäkuun kuudenteentoista. Tänäkin vuonna juhlimme kirjan tapahtumapäivää kesäisessä Helsingissä.

Frank Boylen Ulysses-iltapäivä oli paitsi runollinen, myös hyvin fyysinen.

Jälleen kerran Ulysseksen ulottuvuuksia meille avasivat hurmaavaan tapaansa Frank Boyle ja Brendan Humphries. Sää helli paikallaolijoita, tunnelma Thirsty Scholarin ihanalla pihalla olisi noussut vaivatta kattoon, jos paikalla olisi katto ollut. Luettujen kohtien autenttisuutta vahvisti luonnollisesti esiintyjien oikea irlantilainen, jopa dublinilainen aksentti, sillä Ulysses on mitä suurimmassa määrin paitsi yhden päivän, myös yhden kaupungin kirja – samalla se on myös laajalti eurooppalainen ja syvästi yleisinhimillinen. Se on myös syvästi kristinuskoon ankkuroitunut teos, ei sanomaltaan vaan juuriltaan. Yhtä lailla antiikki on myytteineen läsnä joka sivulla.

Paikalla tiedusteltiin, ketkä ovat Ulysseksen lukeneet. Kovin monta kättä ei nousut pystyyn. Sen sijaan jokseenkin kaikki tunnustivat aloittaneensa kirjan. Siitä on kaksi suomennosta, Pentti Saarikosken vuodelta 1964 ja Leevi Lehdon jokseenkin tasan 50 vuotta myöhäisempi. Ei olisi kovin outoa, jos kolmas käännös ilmestyisi joskus tämän vuosisadan loppupuolella, kunhan maailmaan syntyy riittävän lahjakas ja samalla rajojaan pelkäämätön runoilija. Runoilijan tämä kirja kääntäjäksi vaatii.

Kirjahan ei muutu miksikään, mutta maailma ympärillä. Ja maailman mukana muuttuvat sen asukkaat, kirjan lukijat ja se, mitä viitteitä, piilomerkitäisiä ja sanaleikkejä he ymmärtävät. Joycen viittaukset muuhun kirjallisuuteen, muuhun maailmaan ovat niin moninaiset, että Leevi Lehdolta käännökseen meni kymmenen vuotta, tosin työ keskeytyi jatkuvasti muiden projektien vuoksi. Saarikoski selvisi intensiivisesti työskennellen nopeammin.

Ulysses on kirjana äärimmäisen tiheä. Se on täynnä viittauksia muuhun kirjallisuuteen, irlantilaisuuteen, ihmisyyteen (ne eivät ole vaihtoehtoja!), aikaansa ja tietysti myös kieleen. Suomennokset ovat tavallaan kaksinkertaisia käännöksiä: sadan vuoden takaisesta Dublinista ja englanninkielestä Suomeen ja suomeen.

Hieman vanhaa irlantilaista vitsiä mukaellen: Oletko lukenut Ulysseksen? Vastaus kuuluu: Siihen voin vastata myönteisesti: En ole.

Tuskin kymmenen miestä tai naista sadasta pystyy lukemaan Ulysseksen läpi, kirjoitti New York Timeskin vuonna 1922. Onneksi Frank ja Brendan auttoivat meidät alkuun, vai pitäisikö sanoa: uuteen alkuun.

Irlannissa hallituksella tukeva enemmistö parlamentissa, mutta silti vaikeat ajat edessä. Korona on iskenyt pahasti maan talouteen – ja nyt näyttää siltä, että brexit voi iskeä vielä pahemmin.

HISTORIAALLINEN HALLITUS *Irlantiin*

Micheál Martin oli vuosikausia ainoa Fianna Failin puoluejohtaja, josta ei ollut koskaan tullut pääministeriä. Tämä kesä korjasi sen. Hallitussopimuksen mukaan hän ei kuitenkaan pidä paikkaansa koko vaalikautta, vaan loppuajaksi pääministeriksi nousee kilpailijapuolueen eli Fine Gaelin Leo Varadkar.

Irlanti sai kesällä ensimmäistä kertaa hallituksen, jossa ovat edustettuina molemmat keskusta-oikeistolaiset suurpuolueet, Fianna Fail ja Fine Gael. Pääministerinä (taoiseach) aloittaa Fianna Failin Micheál Martin, hallituskauden puolivälissä tehtävän ottaa vastaan nykyinen varapääministeri (tánaiste) Fine Gaelin Leo Varadkar. Kolmas hallituspuolue on vihreät. Puolueen Eamon Ryan on liikenne-, energia- ja ilmastoministeri.

Fianna Failin ja Fine Gaelin poliittiset linjat eivät yleisesti ottaen ole kovin kaukana toisistaan. Ratkaiseva ero puolueiden välillä on suhtautuminen sadan vuoden takaiseen Britannian kanssa tehtyyn itsenäistymissopimukseen, joka kelpasi Fine Gaelin taustajoukoille, mutta ei Fi-

anna Failin. Pitää toki muistaa, että kumpaakaan puoluetta ei sata vuotta sitten edes ollut olemassa. Fine Gael syntyi 1930-luvulla kolmen organisaation yhdistymisestä. Fianna Fail sai alkunsa kun entinen Sinn Fein -poliitikko Eamon de Valera erosi puolueesta ja perusti oman liikkeensä 1920-luvun puolivälissä.

Viime kevään vaalien suurin mullistus oli perinteisen hyvin, hyvin tasavaltalaisen Sinn Feinin mahtava menestys. Äänimäärältään siitä tuli Irlannin suurin puolue vaikka Fianna Fail saikin yhden parlamenttiedustajan enemmän. Sinn Fein -puoluetta on pidetty IRA:n eli tasavaltalaisarmeijan poliittisena siipenä. Se menetti suosiotaan ja päätyi pikkupuolueeksi Pohjois-Irlantiin vuosikymmeniä

liittyneiden väkivaltaisuuksien vuoksi. Sinn Fein on Pohjois-Irlannissa suurpuolue ja ollut jo pitkään. Puolueen uusi puheenjohtaja Mary Lou McDonald on kuitenkin onnistunut vakuuttamaan äänestäjät ainakin toistaiseksi siitä, että puolue on irtautunut väkivallan traditiosta.

Kun Irlannissa hallitukset oli vuosikymmeniä muodostettu joko Fianna Failin tai Fine Gaelin ympärille, usein jonkun apupuolueen tai -puolueiden tukemana, SinnFeinin menestyksen jälkeen se ei ollut enää mahdollista. Kumpikaan isoista puolueista ei halunnut yhteistyöhön Euroopan Unioniin kielteisesti suhtautuvan, varsin vasemmistolaisen Sinn Feinin kanssa ja siksi niiden oli valittava toisensa.

Hallitus otti keskeiseksi tehtäväkseen viedä maa koronaviruksen tuottaman turbulenssin halki. Taoiseach Martin sanoi hallituksen muodostamisen jälkeen parlamentissa, että hallituksen päätehtävänä on saada maa toipumaan viruksen aiheuttamista sosiaalisista, taloudellisista ja kulttuurisista vaurioista.

JOHNSONIN HAAMU

Irlannilla on koronan lisäksi selätettävänä toinen iso vastustaja. Brexit toteutuu varmasti, mutta kukaan ei tiedä miten. Tätä kirjoitettaessa näyttää mahdolliselta, ettei EU:n ja Britannian välistä sopimusta brexitin tarkoista ehdoista synny ollenkaan. Pahimmillaan se johtaa siihen, että aiempikin sopimus EU:n ja Britannian suhteiden järjestämisestä kuten tullirajan siirtymisestä Irlannin merelle jää pelkäksi paperinpalaksi. Se merkitsisi tällä hetkellä lähes huomaamattoman Irlannin tasavallan ja Pohjois-Irlannin välisen rajan muuttumista EU:n kovaksi ulkorajaksi.

Tällä olisi huomattavat vaikutukset saaren talous- ja kulttuurielämään, kaikki niistä oikeastaan kielteisiä. Vielä vakavampia seuraukset olisivat rajaseutujen asukkaille, joista monet ovat käyneet töissä tai koulussa rajan yli. Pahimmillaan tämä merkitsisi parin kymmenen vuoden takaisen pitkän perjantain sopimuksen raukeamista. Silloin mikään ei tuskin estäisi levottomuuksien uutta alkua vihreällä saarella.

Irlannin tasavallan kannalta brexit on iso uhka, se vaikuttaa joka tapauksessa Irlantiin enemmän kuin yhteenkään muuhun EU:n jäsenvaltioon. Irlannin kannalta paras mahdollinen lopputulos olisi oikeastaan se, että mikään ei muutu. Sama tosin koskee koko EU:ta ja jos kypsästi ajatellaan, etenkin Britanniaa.

Pääministeri Boris Johnson pelaa tällä hetkellä äärimmäisen kovaa peliä estäessään EU:n ja Britannian välisen erosopimuksen edistymisen. Sopimuksella olisi jo nyt kiire, kohta käsissä on tulipalo. Britannian kannalta sopimukseton ero olisi katastrofi – josta tosin voi aina syyttää Euroopan Unionia. Sisäpoliittisesti se voisi olla ovelaa: EU näyttäytyisi briteille isona ja pahana, jota vastaan urhea Boris taistelee. Johnson voi näin pelastaa oman poliittisen tulevaisuutensa, mutta Britannian kansalaisille se olisi vakava isku – ja luultavasti myös irlantilaisille ihan siitä riippumatta ovatko he saarta jakavan, nyt vielä melkein näkymättömän rajan etelä- tai pohjoispuolella. Laskun maksaisivat, kuten niin usein, täysin syyttömät.

Filosofian lisensiaatti Rolf Johansson oli Suomen parhaita Irlannin-tuntijoita ja aktiivinen seuramme jäsen.

Rolf Johansson on poissa

Suomi-Irlanti-seuran aktiivi ja entinen johtokunnan jäsen, filosofian lisensiaatti Rolf Johansson kuoli elokuun 6. päivä 70 vuoden ikäisenä.

Rolf oli diplomaatti ja journalisti, jolla oli vahvat siteet Irlantiin. Hän oli yksi niistä harvalukuisista suomalaisista, joka oli opiskellut Dublinin kuulussa Trinity Collegessa.

Rolf oli koulutukseltaan historioitsija. Hän tunsI Irlannin historiaa varmaan parhaimmin Suomessa, etenkin maan työväenliikkeen vaiheita. Rolfin Irlannin tuntemusta syvensivät entisestään vuodet Suomen Dublinin suurlähetystön lähetystöneuvoksena.

Eläkkeelle jäätyään hän osallistui aktiivisesti seuramme toimintaan muun muassa johtokunnan jäsenenä. Hän oli myös Shamrock-lehden keskeisiä avustajia. Rolfin luentotilaisuudet olivat suosittuja; viimeiseksi jäi Irlannin ja Suomen itsenäistymisprosessien erilaisuuksia ja samankaltaisuuksia vertaileva luento viime vuonna.

Nuoren naisen kasvot, marmorissa.
Kuvanveistäjä Aimé Morot, lähde
Wikimedia Commons.

Fingal Rónáin:

KESKIAIKAINEN IRLANTILAINEN KOLMIODRAAMA

Hyvin sujuvaa onnellista arkea ei yleensä merkitä muistiin.
Kun asiat menevät legendaarisen huonosti, syntyy myös legendoja.

Katja Ritari

Aiemmissa Shamrockin numeroissa olen kirjoittanut keskiaikaisista irlantilaisista mytologisista tarinoista (2/2019) ja niin kutsuttuun Ulsterin sykliin kuuluvista tarinoista, jotka kertovat **Cú Chulainn** -sankarista (1/2019), sekä feeniläisen syklin tarinoita, joissa seikkailee **Fionn MacCumhail**, englanniksi **Finn MacCool** (1/2020). Irlantilaiseen keskiaikaiseen tarinaperinteeseen kuuluu myös historiallisempia tarinoita, joita usein kutsutaan nimellä kuninkaiden sykli.

Niiden keskiössä olevat henkilöt vaihtelevat legendojen mukaan 400-luvulla hallinneesta kuningas **Labraid Loingsech**istä täysin historialliseen niin kutsuttuun Irlannin ensimmäiseen ylikuninkaaseen **Brian Boruun**, joka kuoli vuonna 1014. Kuninkaiden syklin tarinoissa käsitellään esimerkiksi eri dynastioiden välisiä valtataisteluja ja kuninkaiden kuolemia.

Yksi syklin tunnetuimmista tarinoista on nimeltään **Fingal Rónáin** eli Rónáinin suvun surma. Fingal Rónáin on kielellisesti ajoitettu 800-luvun loppupuolelle tai 900-luvun alkuun, mutta viittaukset sen hahmoihin ja tapahtumiin aiemmissa lähteissä kertovat siitä, että tarina on ainakin jossain muodossa tunnettu jo aiemmin. Tarina on meille säilynyt monen muun keskiaikaisen tekstin tavoin niin kutsutussa Leinsterin kirjassa (Book of Leinster), noin vuonna 1160 kootussa laajassa käsikirjoituksessa, johon irlantilaiset munkit kopioivat muistiin monenlaisia iirinkielisiä tekstejä.

Tarinan nimen sana *fingal* käännetään englanniksi sanalla *kin-slaying* eli surma suvun sisällä. Varhaiskeskiaikaisen irlantilaisen lain silmissä tämä oli erityisen tuomittava rikos, sillä suku oli vastuussa jäsenistään. Lain mukaan murha tai tappo sovitettiin syllisen suvun uhrin suvulle maksamalla korvauksella, jonka suuruus riippui uhrin yhteiskunnallisesta asemasta eli tämän kunniahinnan (engl. honour price) suuruudesta. Siten suvun jäsenten välillä tapahtuva rikos oli erityisen vaikea sovitella, koska molemmat osapuolet kuuluivat samaan sukuun.

Fingal Rónáin kertoo kolmiandraamasta, jonka päähenkilöinä ovat Leinsterin ikääntyvä ja leskeksi jäänyt kuningas **Rónán mac Aeda**, tämän poika **Máel Fothartaig mac Rónáin**, sekä kuninkaan uusi puoliso, Dunseverickin kuninkaan nuori tytär. Tarinan naispuolista päähenkilöä ei ikinä nimetä, häneen viitataan vain Eochaidin tyttärenä, kuningattarena tai vaimona.

VANHA MIES, NUORI VAIMO

Tarinan alussa Máel Fothartaig ehdottaa isälleen, että tämä ottaisi itselleen uuden vaimon ja tämä toteaa kuulleensa, että Eochaidilla on kaunis tytär. Poika toputtelee isäänsä sanoen, että "Ei ole todellakaan sinusta tytölle kumppaniksi. Etkö ottaisi ketä tahansa vaikiintunutta naista? Se olisi minusta sinulle sopivampaa

kuin tytönheitukka." Isä kuitenkin pitää päänsä ja menee pohjoiseen Dunseverickiin hakemaan itselleen vaimon. Tragedian ainekset ovat valmiina jo tässä isän valinnassa ottaa itseään huomattavasti nuorempi vaimo.

Uuden kuningattaren saavuttua on selvää, ettei tämä ole tyytyväinen vanhaan ukkoon aviomiehenä. Sen sijaan hän rupeaa liehittelemään kuninkaan komeaa poikaa Mael Fothartaigia, jonka kerrotaan olleen kaikkien valtakunnan nuorten naisten himon kohteena. Kuningatar määrää ensin nuoren kauniin palvelijattarensa lähestymään Mael Fothartaigia ja makaamaan tämä kanssa.

Palvelijatar ei uskalla ensin kertoa kuninkaan pojalle kuningattaren kiinnostuksesta, koska pelkää Mael Fothartaigin suuttuvan ja tappavan hänet. Kun kuningattarelle valkenee, ettei palvelijatar ole vienyt viestiä perille, hän puolestaan uhkaa katkaista tämän kaulan. Nuori neito on siis kahden tulen välissä ja lopulta pakotettuna kertoo kuninkaan pojalle tämän äitipuolen haluista. Mael Fothartaig suuttuu sanoen:

– Vaikka minut kannettaisiin kolmasti tuliselle roviolle, oi nainen, niin että se tekisi minusta tomua ja tuhkaa, en makaisi Rónáinin vaimon kanssa.

Välttääkseen konfliktia Mael Fothartaig lähtee Skotlanttiin, missä hän niittää menestystä niin taisteluissa kuin metsästäessään koiriensa **Dollin**in ja **Daithlennin** kanssa. Sillä välin leinsteriläiset rupeavat valittamaan kuninkaalleen Rónánille siitä, että tämä lähetti poikansa pois. Näin Rónáinin on kutsuttava poikansa takaisin. Matkalla kotiin Mael Fothartaig pysähtyy Dunseverickissä, missä hänet toivotetaan avosylin vastaan ja hänelle sanotaan:

– Paha sinulle, Mael Fothartaig, kun et mene yksin tyttäreemme kanssa. Annoimme hänet sinulle emmekä sille vanhalle hölmölle.

NAISTA PAOSSA

Kotiinpaluunsa jälkeen Mael Fothartaig lupaa antavansa metsästyskoiransa kasvattajalleen **Congal**ille, jos tämä saisi pidettyä kuningattaren pois hänen kimpustaan. Palvelijatarta pyydetään kertomaan kuningattarelle Mael Fothartaigin haluavan tavata tämän ulkona syrjäisessä paikassa niin kutsuttujen **Aifen** lehmien eli kaukaa katsottuna lehmiltä näyttävien valkoisten kivien luona.

Naisen ollessa matkalla sinne Congal kohtaa tämän syyttäen tätä portoksi ja käskien palaamaan kotiin. Congal on hyvin suorasanainen kuningatartaan kohtaan:

– Jos näen sinut vielä otan pääsi ja laitan sen seipään nokkaan Rónáinin edessä. Ilkeä nainen menossa yksin tapaamaan nuorukaista häväistäkseen hänet ojissa ja pusikoissa."

*Sydämenmuotoinen keihäs
ensimmäiseltä vuosisadalta, löydetty
Pompeista. Lähde: Creative Commons.*

Myöhemmin illalla kuningas kehuu poikaansa kuningattarelle ja tämä rupeaa syyttämään Mael Forthartaigia siitä, että tämä olisi yrittänyt raiskata hänet ja hän oli kolmeen kertaan saman päivän aikana paennut lähentelyjä. Rónán ei halua uskoa vaimoaan ja syyttää tätä valehtelijaksi. Nainen sanoo pystyvänsä todistamaan väitteensä sillä, että Mael Forthartaig esittäisi puolikkaan värssyn runosta ja hän täydentäisi sen. Kuninkaan pojalla oli ollut tapana tehdä näin äitipuolensa kanssa miellyttääkseen tätä. Mael Forthartaigin tullessa metsästästä ja kuivatellessa jalkojaan tulisijan äärellä, hän huokaisi:

*- On kylmä tuulenpyörre
sille ken paimentaa Aifen karjaa*

Mihin kuningatar vastasi:

*- Turhaa on paimentaa
Vailla lehmää, vailla rakastajaa*

Tämän kuultuaan kuningas suuttuu ja käskee soturinsa **Aedánin** tappaa Mael Forthartaig. Hän tekee työtä käskettyä ja lävistää kuninkaan pojan keihäällään tämän ollessa selin tulisijan äärellä. Samassa rytkäksä myös Congal ja Mael Forthartaigin narri kuolevat. Poikansa tehdessä kuolemaa Rónán toteaa hänelle:

- Omapahan on onnesi, ettet löytänyt toista naista ketä liehitellä kuin minun vaimoni.

Tällöin poika vastaa:

- Se on viheliäinen petos, oi Rónán, mikä on saat-

tanut sinut tappamaan ainoan viattoman poikasi. Sinun asemasi ja lähestyvän kuolemani kautta, olen yhtä vähän syyllinen pelehtimiseen hänen kanssaan kuin oman äitini kanssa. Mutta hän on vokatellut minua siitä asti, kun saapui luoksemme, ja Congal on vienyt hänet takaisin tänään kolmasti, jottei minun tarvitsisi kohdatta häntä.

Kuningas tajuaa tällöin erheensä ja istuu poikansa ruumiin äärellä surren kolme päivää ja yötä. Sillä aikaa **Dond**, Mael Forthartaigin kasvattveli ja Congalin biologinen veli, menee kahdenkymmenen soturin kera Dunseverickiin ja tappaa siellä kuningattaren koko perheen. Takaisin tullessaan hän heittää kuningattaren syliin hänen isänsä, äitinsä ja veljensä päätä. Tällöin Eochaidin tytär tappaa itsensä heittäytymällä omaan veitsemiensä niin että se tulee hänen selästään läpi. Lopulta myös Rónáin itse kuolee ja tarina päättyy sanoihin Se oli Rónáinin suvun surma.

Fingal Rónáinin opetus tuntuu olevan se, että naiset ovat petollisia ja itseään huomattavasti nuoremman vaimon ottaminen ei ole hyvä idea (ainakaan jos on kuningas). Tarina tunnetaan erityisesti dialogistaan ja tarinan loppupuolella olevista runoistaan, sekä universaalista kolmiodraaman teemastaan. Monien keskiaikaisen tarinoiden tavoin sen henkilöiden toiminta tuntuu välillä nykymittapuulla hyvin vaikealta ymmärtää. On kuitenkin muistettava, että keskiaikaisessa irlantilaisessa kontekstissa kunnian ylläpitäminen oli erittäin tärkeää ja kuninkaalle kunnian menetys merkitsi myös hänen asemansa menetystä, koska kuninkaan asema oli ylimystön suosiosta riippuvainen.

Jos haluat lukea koko tarinan suomenkielisenä käännöksenä,
se löytyy Suomen Keltologisen Seuran julkaisusta Studia Celtica Fennicasta verkossa:
<https://journal.fi/scf/issue/view/3945>

Vesku ja Spede eli siis Vesa ja Leo ja kaksi yhteen hyvin soivaa kitaraa. Tässä tapauksessa jopa viiteen, kun aloitettiin vasta kahdelta.

Stanssvikissa JYRÄÄ

Oli taas kesän loppu ja Irkku-seuran piknikin aika. Tällä kertaa oli enemmän ja parempaa ruokaa kuin koskaan ennen ja ennen kaikkea vieläkin parempaa musiikkia kuin tavallisesti, jos mahdollista. Ensimmäistä kertaa mukana oli myös duo, jossa oli kolme: Vesku, Spede ja Simo.

Kun oikein tarkasti katsoi, Spede näytti aivan **Leo Frimaniilta** ja Veskullakin oli virallisempi porvarillinen hahmo: **Vesa Mattila**. Duon kolmas jäsen oli suunnittelema paikalle saapunut Simo eli **Heikki Seppälä**, joka tunsi paitsi kitaran otelaudan ja sen käytön, myös Veskun ja Speden musiikin. Ja Stanssvikin taustat. Ja me läsnäolleet me vain nautimme. Ja söimme. Ja joimme. Paitsi tämän kirjoit-

taja, joka oli kuskina ja vain söi ja nautti soitosta. Soitto ei siitä kärsinyt.

Menu oli kokonaan uudenlainen, sillä sateen kunniaksi grilliä ei sytytetty, ei edes yritetty, vaan pysyttiin kuivassa katoksen alla. Ei paleltu. Makkarapiknikillä ei siis makkaran makkaraa. Jouduimme tyytymään muihin antimisiin – ja nauttimaan niistä vielä enemmän kuin makkarista keskimäärin. Ja sitä paitsi oli mak-

karoita, monikossa, kahta eri sorttia minisalameita, jotka muistuttivat mitoiltaan puoliksi poltettua röökiä, mutta maullaan suolaista ja yrttistä taivasosuutta. Ja me söimme. Ja joimme, paitsi jne.

Tapas oli muutenkin pelin henki: oli juustoja, oli oliiveja, leipää, pieniä lihapullia, salaatteja, irtovihanneksia ja aivan hurmaavia, voissa ja ruisjauhoissa paistettuja muikkuja, jotka eivät vielä ole

Yhteiselon ja yhteenkokoontumisen tärkeä osa on omaan puhelimeen tuijottaminen. Puhelinta voi onneksi käyttää myös muistojen tallentamiseen digitaaliseen muotoon, joka sallii niiden tallentamisen digitaaliselle alustalle, mitä varsinkaan ihmisaivot eivät vielä ole.

Valoa syksyyn. Punainen on tässä eteenpäinmenon symboli. Kuskin lasissa on, kuten näkyy, laimennettua teetä tai alkoholitonta kuohujuomaa (hyvää!), ei kuitenkaan olutta eikä siideriä, ei varsinkaan laimennettuna.

Ei makkaraa, mutta melkein kaikkea muuta. Tämä on muuten sivupöytä, sillä toisella pöydällä oli vielä enemmän herkkuja ja ennen muuta voissa paistettuja muikkuja, jotka tyrnäväät käristetyt makkarat ensimmäisessä erässä.

Simo eli Heikki eli duon kolmas jäsen, jolla, kuten kuvasta ei hyvin näy, on otelauta hyvin hallussa, mutta rytmikäsi heiluu, onneksi rytmissä.

olennainen osa espanjalaista tapas-kulttuuria. Eivät vielä. Ja me söimme ja jne.

Ja meillä kaikilla oli niin mukavaa, että olisihan teitä mahtunut mukaan muutama muukin, mutta ensi syksyä ajatellen: ilmoittautukaa ajoissa, sillä sateettoman ja aurinkoisen päivän on varannut Stansvikin kantakundi Spede, siis oikeasti Leo Friman. Ja me söimme. Ja jne.

Ja soitto soi. Oli helppo uskoa, että Liverpool – jossa kasvaa erinomaisia jalapalilloilijoita – kasvattaa myös aitoja irlantilaisen musiikin luojia, jotka osaavat tehdä aitoa irlantilaista musiikkia, kuten vaikkapa Norwegian Wood, jonka irlantilaisen tradition erityistuntija John Lennon säveltää rätkäytti joskus 1960-luvun

kultaisina vuosina. 1965, sanoisin, tarkistamatta levyhyllystä. Ja me söimme ja joimme ja kuuntelimme ja nautimme, paitsi jne, joka ei juonut. Olihan sitä muutakin irlantilaista musiikkia kuin norjalaista puutavaraa. **Cheerio.** Läsnaolleet ymmärtävät.

Ei se soitto yhteen kappaleeseen mitenkään pysähtynyt, ei tietenkään, vaan kolmeen hienoon settiin, joiden päälle soitettiin vielä neljäs. Parhaimmillaan koko koolle kokoontunut kokoelma Irlannin ystäviä lauloi yhdessä niin kauniisti, että Santahaminan neliöhinnat vain nousivat, Tammissalosta puhumattakaan.

Kivaa oli. Ja me!

Kaksi kolmasosaa duosta valmiina soittamaan yhteen ja vielä viiteen, varsinkin viittä vaille. Ilo oli myös kuulijoiden puolella. Lisää on luvassa, vajaan vuoden päästä.

Poems and pints lokakuussa

Suomeksi "poems and pints" on tietysti runoja ja ryyppyjä. Kulttuurista piittaamattomille sanajärjestyksen voi kääntää: ryyppyjä ja runoja, pints and poems.

Kyseessä on Suomi-Irlanti-seuran ikivanha toimintamalli, jossa molempiin otsikon mainitsemiin kiintyneet kokoontuvat yhteen Molly Malone's nimiseen viehättävään publiin melkein Helsingin Rautatientorin kulmalle kuuntelemaan irlantilaista runoutta, jonka meille lähelle tuo Frank Boyle ja kumppanit.

Tule mukaan, anna korviesi, kurkkusi ja myös aivosi nauttia. Seuran sivuilta löytyvät tarkka ajan kohta ja ohjelma.

Tilaisuuden henki ja isäntä on tavanomaiseen, epätavalliseen tapaansa Frank Boyle. Kannattaa tulla.

**POEMS AND PINTS, MOLLY
MALONE'S, LOKAKUUSSA**

Tule mukaan!

Pimentyvään aikaan: Samhain tulee Thirsty Scholariin

Eurooppalaisuuteen pohjautuvat kulttuurit juhlivat kaikki poissaoleville vainajille omistettua päivää. Euroopassa juhlan alkuperä on kelttiläinen: Samhain, joka muunnettiin aikojen kuluessa sopivasti kristityksi vainajien päiväksi, Suomessa pyhänmiesten päiväksi.

Atlantin takana siitä syntyi melkeinpä disney-versio: Halloween. Iso muunnos tehtiin myös Meksikossa, missä espanjalaiset valloittajat siirsivät alkuperäisen kuolleiden kuukauden elokuulta loka-marraskuun vaihteeseen, jotta se sopisi katoliseen kalenteriin. Juhlien luonne ja tavat vaihtelevat kulttuurista toiseen, haudanvakavasta riehakkaaseen, mutta kaikissa teema on sama: poismenneiden muiston vaaliminen.

Me Irlannin ystävät juhlimme oman luterilaisen pyhänmiestenpäivämme rinnalla Samhainia, alkuperäistä kelttiläistä juhlaa. Sen aikana avautuu yhteys tämänpuolisen ja tuonpuolisen välille, ainakin traditiossa.

Tule siis mukaan Thirsty Scholariin, Fabianinkadun Kaisaniemen puoleiseen päähän, lauantaina 31.10. kello 18 alkaen. Emme voi varmaksi luvata tuonpuoleisen porttien aukeavan, mutta kiinnostavaa ohjelmaa, hyvää seuraa, maistuvia juomia ja purtavia lupaamme kyllä! Tule mukaan!

SAMHAIN 31.10. KELLO 18 ALKAEN, THIRSTY SCHOLAR

FINNISH-IRISH SOCIETY RY

Puustellinrinne 3 A 8, 00410 Helsinki
Y 0797582-0
Nordea FI81 2001 1800 0192 29
info@finnish-irish.fi | www.finnish-irish.fi

OSASTOT/BRANCHES

Jyväskylä

Pj./Chair: Timo Hautala
Lehtorannantie 10 B 29, 40520 Jyväskylä
Puh./Tel. 040 541 8645

Kuopio

Pj./Chair: Eila Kumpulainen
Telakkakuja 3 B 10, 70100 Kuopio
Puh./Tel. 040 585 4528

Oulu

Pj./Chair: Markus Lampela
Oivantie 7, 90580 Oulu
Puh./Tel. 040 417 6414

Pori

Pj./Chair: Vesa Turvanen
Työmiehenkatu 1 as. 1, 26100 Pori
Puh./Tel. 044 572 4392

Salo

Pj./Chair: Arto Pasio
Portimonkatu 8 A12, 24100 Salo
Puh./Tel. 044 217 8689

Tampere

Pj./Chair: Sirpa Saari
Hampulankatu 23 B 7, 33730 Tampere
Puh./Tel. 045 6797 839
sirpa.saari73@luukku.com

Turku

Pj./Chair: Veli-Matti Kauppinen
velluk73@gmail.com

Ääneseutu

Pj./Chair: Pasi Peuranen
Vesakkotie 12, 44150 Äänekoski
Puh./Tel. 050 587 5371

JOHTOKUNTA / THE BOARD

Puheenjohtaja/Chairperson

Paula Uitto

Varapuheenjohtaja/Vice-chairman

Otso Nykänen

Rahastonhoitaja/Finances

Kari Liinakoski

Sihteeri/Secretary

Satu Wakkola

Jäsenet/Members

Eero Aro, Heli Gásman,
Leo Hesanto, Katja Ritari,
Matti Sovijärvi, Tarja Väyrynen

Läh. Finnish-Irish Society ry
Paula Uitto
Puustellinrinne 3 A 8
00410 Helsinki
Finland

Juttutupa Fri 25.9.2020 from 8 pm

Finnish Irish Society

proudly presents

Redhill Rats

Master of Ceremony Frank Boyle

The Green Hope

**Free
entrance!**